

STEDELIJKE BASISCHOOL "ALBERT"

ONTSTAAN EN GROEI

Deze jongensschool is gegroeid uit de betalende school van de heer A. VAN NESTE-VITSE. Men startte in de Langestraat met 50 leerlingen na enkele tijd verhuisde men naar de Groentemarkt om verder onderdak te vinden in de Capucijnenstraat 3.

Volgens bepaalde bronnen besloot het stadsbestuur om in 1908 een nieuwe school te bouwen op de gronden van het klooster van de Zwarte Nonnen in de Ooststraat 29. De inhuldigingsplechtigheid greep plaats in 1910 en het was de heer VERCROYSE die als directeur werd aangesteld. Zijn voorgangers waren de heren : L. HOSTE, Ch. DEWULF en Ch. DEPOORTER.

PERSKRITIEKEN

Een jaar na de opening verscheen in de krant Le Littoral een protestbrief. De krant had kritiek op de uitgaven die gedaan werden voor de school, met als voornaamste argument : de te kleine speelplaats. In de loop der jaren en tot op heden is daarin nooit verandering gekomen. Er kwam ook kritiek omdat er een woonplaats voor de directeur bijgebouwd werd (huidige woonplaats van de huisbewaarster). In de krant l'Echo d'Ostende kwam er tegenbericht dat aanvoerde dat men niet sprak over de woonplaats die gebouwd werd voor de priesters van de Sint Pieters- en Pauluskerk (eveneens op stadskosten). Het stadsbestuur van Oostende besliste dan artikel 38 toe te voegen aan het inwendig reglement van het stedelijk onderwijs. Dit luidde : voortaan geen woonplaatsen meer te bouwen voor de directies in de nieuwe scholen. Het schoolhoofd zou wel een woonplaatsvergoeding ontvangen.

DE EERSTE WERELDOORLOG

Reeds van bij de opening werd de school aanzien als de "beste" school van Oostende. Men mocht niet op klompen naar school komen zoals in bepaalde kosteloze jongensscholen. Men ging immers naar een "stads-betalende jongensschool of "école communale payante de garçons" zoals vermeld stond op een koperen uithangbord aan de gevel van de school. Dit bord werd slechts in 1920 van de gevel verwijderd. Wegens de taaltoestand werd de school verdeeld in een Nederlandstalige- en Franstalige afdeling.

Tijdens de oorlogsjaren 1914-1918 kreeg de school een nieuwe bestemming. De Duitsers richtten zich in te Oostende. De soldaten die hier toekwamen uit het binnenland werden gekazerneerd in hotels, villa's en scholen.

Oostende kreeg een plaatscommandant. Deze opperofficier met heel zijn staf «embusqués²» nam zijn intrek in de Albertschool. Ze noemden het de "Kommandantur".

Vele Oostendenaars kregen een heilige afschrik van deze fraaie (!) inrichting.

Het regende immers geldstraffen. Vele van onze grootouders werden minstens éénmaal voor enkele «marken» beboet. Men liep een soldaat in de weg. Men kwam te dicht bij een verboden plaats. Men was niet bijtijds binnenshuis. Men had een woord verkeerd begrepen woord uitgesproken ...

Allerhande kleinigheden waren van tel om de burgers te pesten en te bestraffen. De stad verlaten, zelfs voor de kleinste reis, werd een heel ingewikkeld probleem. Men moest goed de kommandantur in haar listen kennen om een toelating te krijgen.

Op de speelplaats van de school verzamelden de krijgsgevangenen. Vlug werden ze dan verder het land ingestuurd ... Het was of de Duitsers langzamerhand voelden, dat de kansen zouden keren ...

² wie op slinkse wijze van de dienst aan het front afkomt.

Tijdens de oorlog werden de scholen ingericht in verlaten burgerhuizen. De kinderen kregen les in wiskunde in de slaapkamer en les in aardrijkskunde in de keuken. Anderen zaten in een zaal van de kinderkribbe. Nog later werden ze in een hotel ondergebracht.

Als er geen kolen waren, was er geen les. Als de "vliegers" hen verontrustten, vluchtte iedereen naar huis. Waren er geen onderwijzers beschikbaar, dan hadden de kinderen slechts een halve dag school. Kwamen de Duitsers de mensen ophalen om zand te scheppen, dan trokken de kinderen er mee naartoe met harmonika ... Kortom, de schoolwetten konden in die tijd maar flauwtjes toegepast worden. Daarover bekommerde de lustige jeugd zich het allerminst : à la guerre, comme à la guerre ...

DE ALBERTSCHOOL NA DE EERSTE WERELDOORLOG

Na de oorlog kwamen er klachten van de ouders, die hun kinderen naar "de betalende school" stuurden. Ze waren ontevreden dat hun kinderen met drie op een bank moesten zitten. Door de komst van de "Flamiganten" waren de Franstalige leerlingen nu ook verplicht Nederlandse lessen te volgen. Na een hevige discussie besloot een commissie om de Albertschool te herschikken tot een "kosteloze jongensschool". Enkel de avondlessen moesten nog betaald worden. Spoedig verdween het mooie koperen bord van de gevel en de vlag met de tekst : l'école payante pour garçons werd voorgoed opgeborgen in de kast. De onderwijzers die toen naast directeur Vercruyse les gaven waren : de heren H. Decloedt, H. De Boos, C. Vanhille, J. Birlouet, N. Willaert, L. Van Wijnsberghe, Ch. Savonie, P. Caenen en Ch. Hauchard.

De foto van dit onderwijzend personeel is thans te bezichtigen in de tentoonstellingsruimte van de school. In 1928 werden de lokalen aan de kant van de Kerkstraat bijgebouwd. De school was immers veel te klein geworden

en het stadsbestuur besliste om een vierde graad op te richten.

De Albertschool beschikte in 1930 over 450 leerlingen onderverdeeld in 16 klassen. Spoedig kwam er ook een 17de en 18de klas bij. Het onderwijzerskorps kreeg versterking en werd aangevuld met de heren : Vanhecke, De Deken, Descamps, Verleye, Devriese, Dekeyser, Seys, Van Overbeke (later directeur van de school) en De Cock evenals mejuffer Becu. De onderwijzers van de Albertschool genoten van een zekere prestige en directeur Van Overbeke verkondigde ooit aan iedereen : "qu'il donnait des cours au petit athenée".

Veel oud-leerlingen herinneren zich nog wel de plattegrond van de school. Als we binnenstappen, moeten we de trappen op. De woonplaats van de huisbewaarster ligt in de kelderverdieping. Mejuffer M. Vandenbroele, woont er sedert 1953. Een dame die zich inzet met hart en ziel voor háár school en háár kinderen. Het bureel van de directeur bevindt zich onmiddellijk links en tussen de hall en de grote zaal is de personeelszaal (In het Ostends "de stienker" genoemd. Het is de enige plaats waar men rookt !). In de grote zaal zien we de glazen toonkasten waar indertijd alle attributen voor de natuurkundeles stonden : reptielen op sterk water, vlin-ders, opgezette vogels ...

Op het einde van de zaal werd er kort na de eerste oorlog een enorm bord aangebracht. Daarop stond een in het wit geklede vrouw, die moeder België voorstelde. Ze bracht hulde aan alle gesneuvelden. Deze afbeelding verdween en in de plaats daarvan verscheen na de tweede wereldoorlog vooraan in de zaal een nieuw kader met de foto's van de leerlingen die weggevoerd zijn naar de concentratiekampen. Het is een meesterwerk van de Oostendse kunstenaar G. Sorel.

In de loop der jaren ontsnapte de school ook niet aan het oorlogsgeweld. De stedelijke werkhuizen herstelden

de geteisterde school en ze werd slechts in 1947 door de Engelse militaire overheid weer vrijgegeven.

DE HUIDIGE SCHOOL

In de loop der jaren kende de Albertschool tal van directies : de heren Bruynoghe, Savonie, Descamps, Van Overbeke, Schreurs, Alleman, Cornelis, Coucke, Lecluyse, Declerck, Mevrouw Decoo, De Brock en Vernieuwe.

Door allerlei omstandigheden daalde het aantal leerlingen van de school sedert 1972. Hopelijk brengt de stadskernhernieuwing de oplossing om deze basisschool weer uit te bouwen tot een grote schoolgemeenschap, die inspeelt op de interesses en mogelijkheden van de kinderen.

Ghislain VERNIEUWE
Directeur

BRONNEN

Schoolarchief, 150 jaar stedelijk lager onderwijs Oostende en Merkwaardige bladzijden uit de geschiedenis van Oostende.

Albertschool